

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Smotrna delitev dela in celovitost proizvodnega programa

Bežen sprehod skozi proizvodne programe temeljnih organizacij nam pokaže, da smo na tem področju le dosegli določen napredek. Napredek se kaže predvsem v prihodnjem poglobljanju proizvodne specializacije znotraj Bresta. Vsaka ožja specializacija pa nosi v sebi tudi večje tveganje, predvsem ob tržnih nihanjih, ko lahko v trenutku pade povpraševanje po določenem proizvodu. Takšna horizontalna delitev dela znotraj Bresta pa je vsekakor opravičljiva, saj zasleduje dosledno delitev dela znotraj skupnega programa. Takšna oblika delitve dela je pogoj za doseg boljših gospodarskih rezultatov.

Ne nazadnje moram omeniti, da taka oblika specializacije proizvodnih programov, omogoča tudi trajnejše povezovanje znotraj delovne organizacije Bresta in njegovo sodelovanje v vertikalni integraciji (SOZD-u).

Proizvodni programi po posameznih naših temeljnih organizacijah združenega dela pa izgledajo takole:

V TOVARNI POHIŠTVA CERKNICA že dalj časa prevladuje lastni program komponentnega pohištva za domači trg in delno izvoz (okrog 10 odstotkov). Ta oblika furniranega sobnega pohištva prevladuje v proizvodnji že nekaj let. Njegov delež v proizvodnji se je izrazilo povečal posebno po izpadu naročilniškega programa za ameriško tržišče (glasbene omarice), ki je bil prej v bistvu nosilni program te tovarne.

Proizvodni program te tovarne se vedno giblje v smeri furniranega ploskovnega pohištva, lahko z manjšimi dodatki masivnih elementov. Poleg komponentnega programa imajo pomembno mesto tudi samostojne zaključne omare (Katarina, Tanja) in jedilnice. Letos imamo znova opravka tudi z naročilniškim programom za ameriško tržišče (jedilniške omare). Menda velja ob tem poudariti, zakaj vračanje na naročilniški program. Ugotovitev, da moramo povečati delež izvoza iz te tovarne, je narekovala, da smo iskali zanjo primeren program, seveda ob vnaprejšnji ugotovitvi, da ne moremo povečati deleža izvoza ob sedanjem programu. Tako letošnji načrti predvidevajo, da bomo povečali izvoz vsaj na 20 odstotkov od celotne proizvodnje, kar pa še zdaleč ni končni cilj.

Načrti za prihodnje obdobje temeljijo na predpostavki, da zavzame izvoz 35 do 40 odstotkov proizvodnje te tovarne.

Takšna prizadevanja nam tudi že deloma načrtujejo našo programsko usmeritev. Nosilni program mora pokrivati domači trg in deloma izvoz. Dosedanje izkušnje kažejo, da lahko tak program ponudimo v vzhodne socia-

listične dežele, pa tudi v dežele v razvoju. V tem tudi vidim velik interes za nastope na teh trgih, poleg vseh ostalih, ki jih vsebuje tudi resolucija o ekonomskih odnosih s tujino in predvsem z deželami v razvoju in s socialističnimi deželami.

Na nekaterih večjih tržiščih (Združene države Amerike) bomo morali še naprej nastopati s tako imenovanimi naročilniškimi programi. Kakšen je pravzaprav danes nosilni program v Tovarni pohištva Cerknica? Ali je dosežena prodaja kulminacija sedanjega programa (Dragica, Katarina, Tanja), je težko reči tudi zaradi težav pri prodaji pohištva na sploh.

Vsekakor pa drži, da se program stara. Potrebne so nove osvežitve, ki jih delno že načrtujemo (program PIKA), vendar nas pri tem čaka še veliko dela. Težave proizvajalcev pohištva tudi pri izvozu so povzročile različna iskanja novih oblik in morada tudi bogatejšega videza. Prizadevanja kažejo, da bo zopet na pohodu naravni videz lesa (ne njegovo pokrivanje). Tem prizadevanjem se bomo morali pravočasno pridružiti.

TOVARNA POHIŠTVA MARTINJAK. Njen proizvodni program obsega precej široko področje: stoli, deli pohištva, tapetništvo. Pri masivnem pohištvu (stoli, fotelji) opazimo precejšen kvaliteten razpon. Mislim, da je prihodnji razvoj programa v tej tovarni potrebno usmeriti predvsem v naslednje: za domači trg proizvodnjo jedilniških stolov (za kompletiranje jedilnih garnitur TP Cerknica), zatem proizvodnjo kuhinjskih stolov za dopolnilo k bivalnim kuhinjam in v izdelavo sedežnih garnitur zahtevnejše izvedbe — tudi stilne.

Izvozni program v celoti temelji na naročilih, torej je to tako imenovani naročilniški program, ki zavzema v proizvodnji

masivnega pohištva okrog 40 odstotkov. Prihodnja krepitev proizvodnega programa v tej smeri zahteva tudi nujne tehnološke izboljšave, predvsem z uvedbo nekaterih specialnih strojev in naprav (pantograf, krivilnice in drugo).

Precej nerešenih vprašanj je pri proizvodnji tapetiranega pohištva. Ozek izbor in prepočasno uvajanje novih modelov povzročata, da je asortiman precej ozek in tudi proizvodnja majhna, tako da nekega večjega vzpona nismo napravili. Nujno bo treba po mojem mnenju rešiti naslednja vprašanja: povečati izbor modelov, popestriti ponudbo, rešiti prostorsko vprašanje in ne nazadnje tudi obseg proizvodnje, s čimer bi imeli konkurenčno ceno.

TOVARNA POHIŠTVA STARI TRG. Proizvodni programi kuhinjskega pohištva (Vega-74, 74/S, Gama, Nika) so sicer doživljali posamezne oblikovne in konstrukcijske spremembe. Očitno pri vseh spremembah zadnjih dveh let nismo imeli »srečne roke«. Ali smo ponudili tržišču program, ki je imel tehnične in konstrukcijske napake ali pa je bil model sprejet s precejšnjo zadržanostjo. V zadnjih treh letih je vsako leto nastal nov model kuhinje in vendar so rezultati nezadovoljivi.

Vse te izkušnje so bile upoštevane ob odločitvi, naj bi tudi letos ponudili tržišču novo kuhinjo. Oblikovni razvoj kuhinje v Evropi gre namreč v takšno smer, ki jo doslej nismo bili navajeni. Les v masivni izvedbi ali ploskve, prekrite s furnirjem, to so materiali, ki prevladujejo pri evropskih proizvajalcih. Tudi naš novi program kuhinj, ki je v pripravi, upošteva ta tržna gibanja, pa tudi tehnološke možnosti te naše temeljne organizacije in Bresta v celoti. Nekatere izvedbe kuhinje bomo morali izdelovati v sodelovanju z drugimi temeljnimi organizacijami (TP Martinjak, Tovarna lesnih izdelkov). Novi program obsega tudi vrsto novih konstrukcijskih rešitev in predvsem bolj pestro ponudbo za kupce naših kuhinj.

Na koncu samo še o proizvodnem programu **TOVARNE LESNIH IZDELKOV STARI TRG.** Proizvodni program v stolarni v celoti obsega naročilniški program. Mislim, da bi moral v strukturi proizvodnje zavzemati tudi domači trg okoli 30 odstotkov kapacitet. Izključna usmeritev na naročilniški program povzroča težave v proizvodnji. V posameznih obdobjih ni naročil in

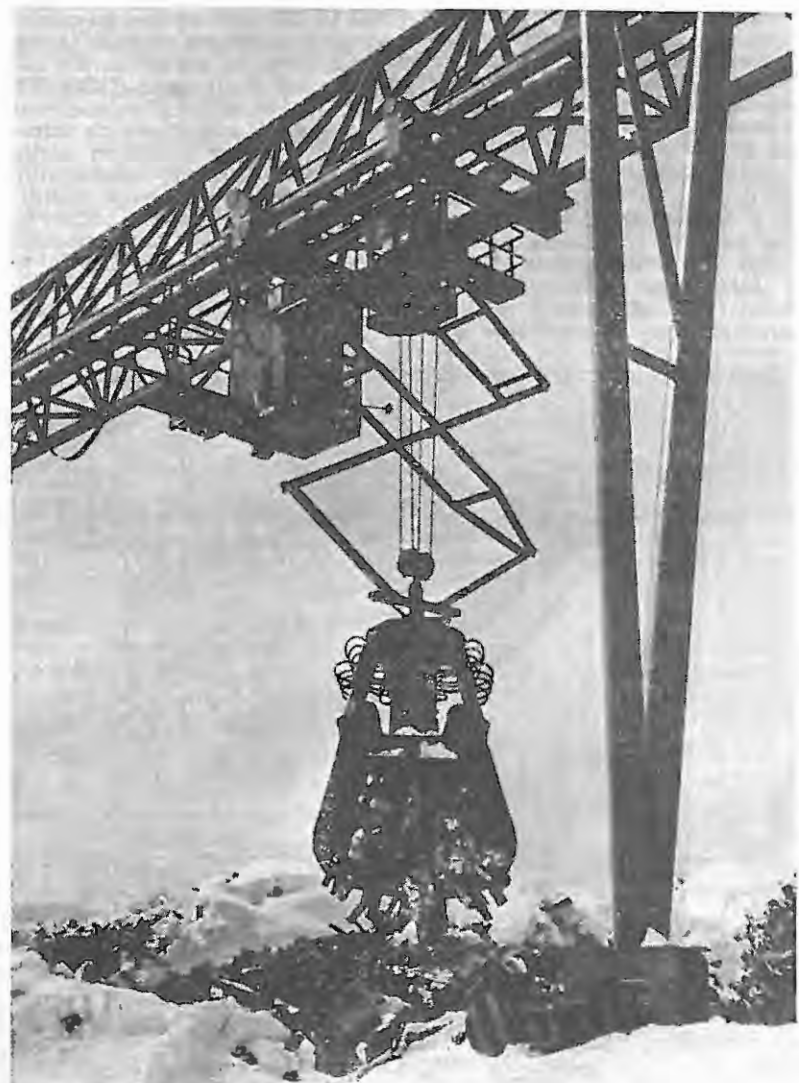
tako ostane oddelek brez proizvodnje. V drugih obdobjih, ko je naročil preveč, pa mora oddelek zelo povečati število delovnih ur. Posledica so slabi proizvodni rezultati.

Sprehod skozi naše proizvodne programe je bil potreben zato, da bi lažje razumeli problematiko na tem področju. Nobenega mirovanja si ne moremo dovoliti na tem področju. Tako imenovane oblikovne inovacije morajo biti vedno prisotne. Če lahko materialne in tehnološke inovacije suvereno izvajamo, pa smo pri oblikovnih inovacijah v precejšnjih težavah. Doslej nismo uspeli v celoti organizirati oddelka za razvoj izdelkov, ker nimamo dovolj kadrov.

Pričakovanja, da bo prihod nekaterih mladih strokovnjakov (arhitektov), ki smo jih stipendirali, pokril tudi te vrzeli, se niso izpolnili. Nekateri stipendisti pač ne čutijo nobene obveznosti do kolektiva, ki jim je omogočil študij.

Da bi uspešno reševali tudi to problematiko, smo se odločili, da v okviru SOZD Slovenijales, trenutno samo v prostorih, ki jih ima naša sestavljena organizacija združenega dela v Ljubljani, oblikujemo oddelek za oblikovanje in načrtovanje novih izdelkov. Tako naj bi pokrili eno izmed področij dela, ki je precej aktualno v našem razvoju.

Tudi na področju tehnološkega in materialnega razvoja nas čaka reorganizacija dela v razvojnem oddelku. Nekatera delovna mesta niso kadrovska zasedena, tako da bo nujna prerazporeditev nalog in tudi kadrovska izpopolnitev. Te organizacijske spremembe bodo zajete ob reorganizaciji strokovnih služb, s katero naj bi učinkoviteje obvladali proizvodno problematiko, njen tehnološki, oblikovni in razvojni del. Zagotoviti moramo neprekinjeno delo na teh področjih, tako da bomo našim kupcem ponudili naše izdelke po konkurenčnih cenah, solidne kvalitete in dovršene oblike. inž. Jože Strle

S skladišča lesa nove tovarne ivernih plošč. Z lanskimi investicijami se bo povečal delež primarne proizvodnje.

Zagotavljanje plačil po novem

Gospodarska gibanja kažejo zadnjih nekaj let ugodno rast industrijske proizvodnje, pa tudi uspešen razvoj ostalih procesov v širšem povezovanju gospodarstva.

Ugodna so tudi gibanja, kar zadeva življenjski standard na področju osebnih, pa tudi skupne potrošnje. Kljub vsem tem ugodnim gibanjem pa je bila nenehno prisotna nepokrita potrošnja, ki je pritiskala na rast cen in na inflacijo ter bila glavni povzročitelj nelikvidnosti v gospodarstvu in ostalih uporabnikov družbenih sredstev.

Prav gotovo pojav nelikvidnosti pri nas ni novost, temveč je bila v večji ali manjši meri nenehno prisotna.

Pomemben dejavnik, ki je vplival na večjo potrošnjo in na zadolževanje gospodarstva, je ugotavljanje celotnega dohodka in njegova delitev na podlagi fakturirane realizacije.

Ugotavljanje in delitev dohodka na podlagi fakturirane realizacije ima to pomanjkljivost, da omogoča potrošnjo še nerealiziranega dohodka. Da bi se v tem obdobju delno zaustavila potrošnja, so bili sprejeti instrumenti za zmanjševanje dohodka na račun neplačanih terjatev v določenem časovnem obdobju in vrednotenje zalog.

V povojnem obdobju sta se obračun in ugotavljanje dohodka večkrat spreminjala:

1. Do leta 1953 je obračun celotnega dohodka temeljil na fakturirani realizaciji. Plačila faktur so bila opravljena takoj po dostavi naloga na banko. Plačilo je bilo opravljeno takoj, ne glede na sredstva. Negativni saldo je bil pokrit v okviru banke.

2. Od leta 1953 do 1962 smo še uporabljali sistem fakturirane realizacije, s tem da smo tudi ugotavljali in delili dohodek.

3. Od leta 1962 do 1968 sta obračun in ugotavljanje celotnega dohodka temeljila na sistemu plačane realizacije.

4. Od leta 1969 do konca leta 1975 je obračun celotnega dohodka znova temeljil na fakturirani realizaciji. Od leta 1972 je bil dohodek popravljen na račun popravka vrednosti terjatev glede na časovno zastaranje (od izstavitve faktur 90 dni, 60 dni in 45 dni). Popravki dohodka so bili tudi na račun zaloga, tako da so bile vrednotene največ do višine tržnih cen, pa tudi časovnega trajanja zaloga (nad eno leto 5 %, nad dve leti 25 % in nad tri leta 50 %).

S sprejetjem novih zakonov se področje obračunavanja in ugotavljanja celotnega dohodka znova spreminja. Poleg sprememb na tem področju prinaša novi zakonski predpis tudi nov način plačevanja med uporabniki družbenih sredstev.

Ugotavljanje celotnega dohodka temelji na plačljivi realizaciji. V tej realizaciji so vsebovana vsa prispela plačila za prodano blago ali za opravljene storitve v določenem obračunskem obdobju, pa tudi prejeti novi instrumenti za zagotavljanje pla-

čil, ki jim rok plačila še ni potekel. Med nove instrumente plačil spadajo po zakonu ček, menica, neprekljicljivi dokumentarni akreditiv in garancija.

Prav gotovo bodo prav novi instrumenti za zagotavljanje plačil pomenili preobrat v načinu poslovanja med uporabniki družbenih sredstev. Plačilni promet se z uvajanjem teh instrumentov bistveno spreminja predvsem z uvedbo menic kot plačilnega sredstva. Do 1. aprila letos smo v plačilnem prometu uporabljali virmanske naloge, kompenzacijske naloge, akceptne naloge, čeke, dokumentarne akreditive, garancije. Po 1. aprilu dalje pa bomo od naštetih instrumentov prenehali uporabljati kompenzacijske naloge in akceptne naloge.

Po zakonu o zavarovanju plačil morajo uporabniki družbenih sredstev za vsako opravljeno storitev in prevzeto blago v roku desetih dni zagotoviti tudi način plačevanja. Način plačevanja lahko opravimo le v naslednji obliki:

— z virmanskim nalogom v roku deset dni,

— z izstavitvijo čeka, plačljivega v osmih oziroma v petnajstih dneh,

— z lastno menico, avalirano s strani banke in valuto vnovčljivosti do 90 dni,

— z neprekljicljivim dokumentarnim akreditivom z rokom plačila po pogodbi (denar se izdvoji ob odprtju),

— z garancijo, v kateri ne sme biti rok daljši od trideset dni.

Priprave za prehod na novi način plačevanja so vsebovale:

— izdelavo predloga pravil o postopkih in organizaciji poslovanja ter o načinu zagotavljanja plačil,

— seznanitev organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij s pripravami na prehod na novi način plačevanja,

— seznanitev vseh delavcev po temeljnih organizacijah, ki se neposredno srečujejo s proženjem nabave, prodaje, opravljanjem storitev in podobnim.

Posebej velja pri tem poudariti, da so v zakonu določene zelo ostre sankcije — najmanj tri mesece zaporne kazni in prepoved opravljanja dela od enega leta do treh let ter denarne kazni do 20.000 dinarjev.

Po zakonu bodo ugotavljali odgovornost že pri tistem, ki pred proženjem nabave ni poskrbel za zagotovitev plačila ali pa na primer v skladišču, če delavec ni za prevzeto blago pravočasno izstavil ustreznega dokumenta, na podlagi katerega se ugotavlja prevzem oziroma nastanek upniško-dolžniškega razmerja.

To pa pomeni, da moramo biti prav vsi pri delu dosledni in na tekočem, sicer lahko pride do ne ljubih posledic za posameznike in za delovno organizacijo.

T. Zigmund

Zakaj še nimamo Kluba samoupravljalcev

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je že na 12. seji v septembru lani sprejelo priporočilo o ustanovitvi in delovanju Klubov samoupravljalcev. Na tej podlagi so stekle priprave za ustanavljanje klubov po vsej Sloveniji. Tudi v naši občini je bil ustanovljen iniciativni odbor in začel z delom.

Iniciativni odbor je izdelal osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Kluba samoupravljalcev. Po razpravi o tem osnutku je bil izdelan predlog sporazuma, ki je bil posredovan v potrditev vsem ustanoviteljem kluba. To pa so delavci, organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih delovnih skupnostih, krajevne in samoupravne interesne skupnosti, skupščine občine in občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij. Postavljen je bil tudi rok za sprejem — 20. 2. 1976, ko naj bi bil predlog sporazuma sprejet. Danes pa ugotav-

ljamo, da je sporazum sprejelo manj kot polovica (vseh podpisnikov v občini je 93).

Ko smo iskali vzroke, smo ugotovili, da gre za malomarnost odgovornih, saj ni bilo sklicanih delavcev na zборе, da bi razpravljali in sklepali o sporazumu. Vsem, ki še niso sprejeli sporazuma, je bilo poslano pismeno opozorilo. Iniciativni odbor za ustanovitev Kluba samoupravljalcev si bo prizadeval vse do podpisa vseh ustanoviteljev in do prve skupščine, na kateri bo poročal o svojem delu in s tem končal svojo nalogo.

Iniciativni odbor bo moral prvo skupščino temeljito pripraviti. Nalog je veliko. Že sedaj je potrebno misliti na pripravo dela. Ob tem bodo seveda vsi drugi nosilci družbenopolitičnega izobraževanja še naprej uresničevali svoje posebne programe in se v okviru kluba dogovarjali o skupnem programu in njegovem financiranju.

J. Klančar

Iz montažnega oddelka v Tovarni pohištva Stari trg

O naših prihodnjih usmeritvah

SREDNJEROČNI PLAN BRESTA V JAVNI RAZPRAVI

Na podlagi izhodišč in osnov za izdelavo srednjeročnega plana za obdobje 1976—1980, ki smo jih izdelali in sprejeli v začetku 1975. leta, smo letos pripravili konkreten osnutek plana za to obdobje. Plan je izdelan po temeljnih organizacijah in za celotno delovno organizacijo. V srednjeročni plan smo vključili tudi novo zgrajene kapacitete, kar ima za posledico hitrejši razvoj posameznih kazalcev. Srednjeročni plan je oblikovan na podlagi dolgoročne družbene resolucije razvoja, tržnih zmogljivosti in prihodnjega združevanja dela in sredstev v delovni organizaciji in z ostalimi organizacijami združenega dela.

Po pripravljenem osnutku srednjeročnega plana naj bi razmerje med primarno in finalno proizvodnjo znašalo 36:64, medtem ko je bilo to razmerje doslej 15:85. Takšna struktura proizvodnje bo omogočila lažje premagovanje težav in zagotovitev potrebne surovinske osnove. Poleg tega pa nam nudi možnosti za izkoriščanje lesnih odpadkov, kar je z vidika ekonomičnosti izredno pomembno.

V osnutku srednjeročnega plana je močno poudarjeno področje razvojnega in raziskovalnega dela, tako da bi z minimalnimi vlaganji in z nekaterimi preusmeritvami v proizvodnem procesu posameznih temeljnih organizacij dosegli ugodnejšo produktivnost dela, skladnost razvoja ter porast prodaje doma in v izvoz.

V prihodnjih samoupravnih navzevah se bo Brest vključeval v SOZD Slovenijales, v regijsko samoupravno organiziranost in v poslovne interesne skupnosti. V obdobju, ki ga obsega srednjeročni plan, pričakujemo poglobljanje odnosov s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z družbeno političnimi skupnostmi. Tako bomo dosledno uresničevali ustavno načelo o svobodni menjavi dela in razvijali pogoje za doseg potrebne družbeno-ekonomske produktivnosti dela.

V osnutku srednjeročnega plana je na področju nabave osnovna usmeritev nabava repromateriala na domačem trgu in zmanjšanje nabav iz uvoza. Z regijskim dogovorom o razdelitvi surovin po porabnikih pa bomo dosegli zagotovitev surovinske osnove, ki v pogojih koncentrirane predelave omogoča kar najugodnejše družbeno-ekonomske učinke.

Stopnja rasti proizvodnje je v obdobju 1976—1980 nekoliko višja kot je predvidena v predlogu srednjeročnega plana za lesno industrijo SR Slovenije, kar pa je razumljivo glede na nove proizvodne kapacitete (tovarna ivernih plošč, žaga) v začetku leta 1976.

Naj nanizamo nekaj osnovnih podatkov iz srednjeročnega plana za leto 1980:

— proizvodnja	995.500.000
— izvoz	185.000.000
— uvoz	56.000.000
— družbeni proizvod	258.000.000
— število zaposlenih	2.027

V skladu z ustavnimi in zakonskimi opredelitvami na področju plana smo do dogovorjenega roka pripravili tudi samoupravni sporazum o temeljnih srednjero-

nega plana 1976—1980, ki je prav tako v javni razpravi.

Samoupravni sporazum o temeljnih plana opredeljuje odnose, obveznosti, programe, zagotovitev surovin in dohodkovne odnose med temeljnimi organizacijami. V sporazumu so tudi opredeljeni strateški cilji in naloge posameznih temeljnih organizacij in delovne organizacije, vzajemnost in solidarnost ter združevanje sredstev in dela za uresničevanje posameznih nalog po vnaprej dogovorjeni prednostni razvrstitvi.

Opredeljene cilje bi lahko strnili v nekaj osnovnih nalog:

— zagotoviti prihodnje poglobljanje samoupravnih odnosov na vseh ravneh;

— povečevati izvoz (ta naloga je že v planu za leto 1976 posebej poudarjena in je planirani izvoz za 100 odstotkov višji kot v letu 1975);

— zagotoviti dinamično rast proizvodnje in prodaje;

— sprotno zmanjševanje uvoza;

— skrb za večjo produktivnost in ekonomičnost poslovanja;

— poglobljanje dohodkovnih odnosov.

Pričakujemo, da se bodo v javni razpravi izoblikovale še nove naloge in da vsi skupaj osvojimo zastavljene cilje kot svojo obveznost. Šele tedaj lahko pričakujemo, da bomo s skupnimi močmi lahko uresničili cilje v obdobju 1976—1980.

B. Mišič

CIVILNA ZAŠČITA V AKCIJI

Civilna zaščita BRESTA je bila obveščena, da bo 9. marca 1976 pripravljenost prve stopnje zaradi zaskrbljujočih snežnih razmer.

Člani štabov civilne zaščite po temeljnih organizacijah so organizirali vse potrebno za čiščenje snega. V Tovarni lesnih izdelkov in Tovarni pohištva Stari trg so čistili sneg vso noč. Posebno nalogo so imeli tudi gasilci, ki so čistili sneg pri hidrantih in dostopih do vode. Delavci BRESTA so po svojih temeljnih organizacijah očistili vse dohode do tovarn, parkirne prostore in zmetali sneg s streh.

Naslednji dan je bilo delo v proizvodnji v vseh temeljnih organizacijah normalno, le žagalnica v Tovarni lesnih izdelkov je zatajila in še danes ne obratuje, ker ni bilo dovolj dobavljene hlodovine.

M. Šepec

»Višja sila« nam jo je letos zagodla: prazno skladišče hlodovine v TLI Stari trg

Prizadevanja za večji izvoz

V splošnih prizadevanjih našega gospodarstva za povečanje izvoza in s tem za izboljšanje zunanjetrgovinske bilance smo tudi na Brestu storili vrsto ukrepov, da bi povečali izvoz pohištva in ostalih proizvodov, ki jih izdelujemo v naših temeljnih organizacijah.

Predvsem dajemo poudarek izvozu vseh vrst finalnih izdelkov — pohištva, ker smo imeli v preteklih nekaj letih vrsto težav zaradi ostre konkurence in zaradi zaprtosti nekaterih držav in sistemov (EGS), ki ščitijo svoje lastno gospodarstvo in onemogočajo enakopravno mednarodno menjavo dela.

Vse kaže, da bomo morali v prizadevanjih ostati na nekaterih zahodnih, pa tudi vzhodnih tržiščih, prispevati nove žrtve in nadaljevati konkurenčni boj na področju cen in kvalitete, ker je to v takšni situaciji, ko je tržišče zasičeno s pohištvo, že samo po sebi razumljivo. Prilagajati se bomo morali tudi v tem, da bomo pripravljali nuditi tržišču tudi manjše serije posameznih modelov in izvedb pohištva na osnovi posebnih naročil ter po kupčevih modelih in predlogih. To smo sicer v manjši meri upoštevali tudi do sedaj, vendar le za poskusne serije, če so to kupci izrecno želeli.

V naših delovnih oziroma v temeljnih organizacijah ugotavljamo, da se prav lesna industrija spopada s mnogimi težavami, ki v okviru panoge niso vedno posledica slabega gospodarjenja ali neučinkovitosti. Zlasti v proizvodnji pohištva stroški proizvodnje nenehno naraščajo (surovine, repromateriali itd.), na kar sama lesna industrija ne more vplivati, istočasno pa so pogoji na tržišču vsak dan težji in resnejši.

Na Brestu se zavedamo, da bomo v takšnih pogojih na tržišču kot so sedaj, dosegli boljše uspehe le ob še boljši povezavi in ob medsebojnih organiziranih nastopih na zunanjih tržiščih. Ob tem bo verjetno nujno potrebno razčistiti tudi odnose med izvoznikom — trgovcem in proizvodnjo, zlasti še v zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko se ves riziko glede konkurenčnosti, pa tudi pri ostalih rizikih (prekinjena pogodba, neplačanje itd.) v glavnem vedno prevlači na proizvodnjo.

Ob vsem nanzanem je zlasti potrebno opozoriti, da smo na ravni delovne organizacije, pa tudi v naših temeljnih organizacijah pravočasno poskrbeli za ustrezno povezavo z vsemi, predvsem slovenskimi izvozniki pohištva, pri čemer enakopravno sodelujemo v vseh akcijah, ki imajo za cilj povečati izvoz pohištva.

Trenutno imamo zaključene večje posle za izvoz pohištva in delov pohištva predvsem v ZDA in Sovjetsko zvezo. Tudi na Madžarskem smo uspeli predvsem s programom Dragica. Nekoliko smo uspeli povečati izvoz našega pohištva v skandinavske dežele in tudi v Anglijo. Tudi v nekatere ostale države SEV-a smo se uspeli prebiti s poljubnim asortimanom. Slej ko prej pa se je skoraj nemogoče razen redkih

izjem, vključiti z našim pohištvo v države EGS, ker smo premalo konkurenčni. Na tržiščih na primer Zahodne Nemčije, Francije, držav Beneluxa in drugih držav EGS je mogoče dokaj dobro plasirati kosovno pohištvo iz natur hrastovine, vendar tudi v tem ne moremo konkurirati ostalim jugoslovanskim, pa tudi nekaterim drugim proizvajalcem (Romunija).

V preteklem letu smo nekoliko bolj uspeli v izvozu našega pohištva tudi v Japonsko in Avstralijo. Vse kaže, da to ne bo samo enkratni posel, temveč da se bo še v prihodnje razvijal oziroma povečeval. To je zlasti pomembno zato, ker so zastopani izdelki vseh naših temeljnih organizacij in se bomo za razširitev takih poslov še bolj zavzemali.

Ko že omenjamo prizadevanja za pospešitev izvoza našega pohištva, moramo poudariti, da smo namenili posebno skrb tudi tržiščem dežel v razvoju. Da bi bili bolj obveščeni in da bi lahko tudi pravočasno ukrepali, smo se razen z izvozniki, ki imajo na teh področjih svoje predstavništvo, povezali tudi neposredno s slovensko trgovinsko zbornico, kjer delujejo kot člani komisij za določeno področje tudi naši predstavniki. Ker za boljše povezavo predvsem na doslej malo obdelanih področjih dežel v razvoju ustanavljajo s pomočjo trgovinske zbornice nekatere KON-

ZORCIJE, se vključujemo tudi v takšne oblike povezovanja; seveda vse v želji, da bi razširili krog naših kupcev tudi na tem področju.

Na Brestu je že s planom za leto 1976, pa tudi v srednjeročnem programu predvideno povečevanje izvoza na vseh ravneh in v vseh možnih oblikah, vendar zastavljenih nalog ne bo mogoče uresničiti samo z navedenimi našimi podjetji in odgovornimi dejavniki, temveč bosta potrebna sodelovanje in pomoč vseh družbenih in gospodarskih dejavnikov, ki lahko kakorkoli vplivajo na reševanje tako važnih vprašanj kot je izvoz.

Prav gotovo se zavedamo, da je izravnava trgovinske bilance dolžnost vsakega državljanca, zlasti pa gospodarstvenika. Vendar je pri tem zelo boleče vprašanje tudi oskrba tiste proizvodnje, ki je namenjena izvozu, z ustreznimi materiali, katerih pa ni mogoče nabaviti doma. Tudi gospodarski interes izvoza ni vedno enakovreden vloženemu delu, ob čemer smo že omenili hudo konkurenco. Zato smo tudi nekoliko omejeni v ekspanziji predvsem na tržiščih, kjer smo prisotni že več let in kjer so cene prilagojene stanju, ki je trenutno na tem področju.

Vprašanje izvoza nasploh ter obdelava in raziskava tržišč je tako celovita in aktualna tema, da so ta vprašanja prisotna v vsakem podjetju in v sleherni temeljni organizaciji. Veliko pričakujemo tudi od novih ukrepov, ki jih pripravljajo na ravni Zvezne gospodarske zbornice in zveznega izvršnega sveta, vendar o tem kdaj drugič. F. Turk

Prodaja pohištva na domačem trgu

Večkrat smo že ugotavljali, da lahko preteklo leto označimo za obdobje, v katerem smo zabeležili manjšo rast prodaje pohištva kot smo načrtovali. Upadanje konjunktura je bilo zelo opazno v prvem polletju, medtem ko se je v drugem polletju stanje popravilo.

Vzroki za boljše prodajo v drugem polletju so predvsem v ugodnejšem obravnavanju pohištva glede na stopnjo prometnega davka in v normalno večji prodaji v drugi polovici polletja, ko so stanovanja dograjena. Delna konjunktura pri prodaji, ki smo jo opazili v mesecih avgust, september in oktober, je pričela upadati že v novembru in od tedaj dalje beležimo vseskozi manjšo prodajo, kar se nadaljuje tudi v letošnje leto.

Primerjava prodaje pohištva v prvih dveh mesecih lanskega in

letošnjega leta nam kaže, da smo letos dosegli komaj indeks 91. To pomeni, da je prodaja za 9 odstotkov manjša od lanske v istem času. Upadanje pa po ocenah za mesec marec še ni zaustavljeno in zato pričakujemo tudi za ta mesec slabše rezultate kot smo jih imeli v prejšnjem letu.

Vzroki za takšno stanje so različni. Do prevelike ponudbe na domačem trgu in s tem do izredno zaostrenega konkurenčnega boja je prišlo zaradi vse težjih možnosti za izvoz pohištva na tuja tržišča, pa tudi zaradi omejitvene politike pri izgradnji stanovanj in ne nazadnje zaradi novega načina medsebojne poravnave računov.

Zaostreni pogoji za plačevanje silijo trgovske organizacije, ki v večini primerov nimajo dovolj obratnih sredstev, da zmanjšujejo zaloge in jih prenašajo na proizvodne organizacije. Poleg tega pa zaloge zmanjšujejo s tem, da »stare grehe« oziroma neuspele izdelke, ki so jim obležali v skladiščih, poskušajo prodati za vsako ceno, tudi na račun manjše in ožje ponudbe ostalih idočih izdelkov.

Precej večjih trgovskih organizacij je zaradi slabe organizacije in evidence ustavilo tudi vsako dobavo zaradi strahu pred odgovornostjo pri novem načinu poslovanja.

Objektivni in subjektivni vzroki za manjšo prodajo od predvidene se prepletajo. Kljub dejstvu, da je bilo sklenjenih dovolj pogodb za predvideno prodajo pohištva, nam ne uspeva sproti prodati proizvodnje, kar pomeni, da se nam večajo zaloge.

Pričakujemo, da se bo kljub vsem predvidevanjem prodajne službe takšno neugodno stanje nadaljevalo še vse prvo polletje in da se bo šele v drugem polletju popravilo. F. Mele

Skladišče v novi tovarni ivernih plošč

Sejem kuhinj v Milanu

Med 6. in 9. marcem je bil v Milanu nacionalni sejem kuhinj, katerega smo obiskali tudi nekateri Brestovci. Ta specializirani sejem potrjuje, da so naši sosedje zares dobri oblikovalci in izredno domiselni pri uporabi različnih tvoriv.

Razsežni razstaveni prostor je bil estetsko urejen izredno domiselno, domiselna pa je bil tudi po funkcionalni razporeditvi. Obiskovalec si je lahko tako v razmeroma kratkem času ogledal vse razstavljene predmete. Že prvi vtis opozarja na veliko prelomnico pri oblikovanju, pa tudi pri vgrajenih materialih. Površine iz laminatov so pri večini izdelkov samo še na ogradjah omar, medtem ko so prednje ploskve (vrata, predali) furnirane ali masivne ali pa kombinacija obeh.

Raznolikost v zunanjem videzu razstavljenih izdelkov je tolikšna, da lahko ugotovimo pri vsakem razstavljalcu izvirnost oblik, saj so si kuhinje enake le po funkcionalnosti. Barvne kombinacije privabljajo s svojo topolino. Prevladuje rjava barva, zatem pa zelena. Izdelava se uvršča

v sam vrh kvalitete, kar se kaže predvsem v kvaliteti furniranih in masivnih delov.

Estetika in funkcionalnost pa dosežeta najvišjo stopnjo z vgrajenimi aparati, od štedilnika, peči in pomivalnega korita do hladilnika, kar dokazuje tesno sodelovanje pri oblikovanju projektov med proizvajalci pohištvenih elementov in gospodinjskih aparatov.

Za konec velja poudariti, da si je bilo ta sejem zares vredno ogledati. Žal pa si ga je ogledalo premalo naših delavcev, ker smo zanj zvedeli po naključju in (ker je komercialen) za organiziran ogled ni bilo časa. V prihodnje bo potrebno dobiti informacije pravočasno, predvsem pa bo treba pripravljati obiske sejmov bolj načrtno. D. Plaz

O ekonomski propagandi

MEDNARODNI SIMPOZIJ »EKONOMSKA PROPAGANDA 76« V SARAJEVU

Organizacija letošnjega mednarodnega simpozija o ekonomski propagandi je bila letos zaupana društvu ekonomskih propagandistov Bosne in Hercegovine. Več kot 350 propagandistov iz vse Jugoslavije se je zbralo v Skenderiji, da bi slišali, kaj je novega na tem zelo zanimivem področju našega gospodarstva.

Delovni naslov simpozija je bil: Družbeni in gospodarski vidiki ekonomske propagande. Tematika je obravnavala trideset predavalcev; od tega jih je bilo šest iz tujine (dva Američana, po en Anglež in Italijan ter predstavnik neuvrščeni iz Tunisa in Egipta). Vsi referati so bili tiskani vnaprej, tako da so bili referati posredovani v obliki 15 minutnih povzetkov. Vzporedno s simpozijem je tekel tudi festival propagandnega filma in objavljen je bil razpis za najboljši oglas in plakat.

Splošen vtis s simpozija je, da po vsebinski plati ni najbolje uspel. Kot podpredsedniku zveze ekonomskih propagandistov Jugoslavije mi je bilo na sestanku upravnega odbora dano, približno spoznati težave organizacijskega odbora. Organizatorji so z vnaprejšnjim razpisom po republiških časopisih razpisali teme za simpozij. Odziv je bil precejšen, žal pa kakovost nekaterih prispevkov nikakor ni ustrezala. Zgodilo se je, da sta dva predavatelja v svojih referatih brez navedbe avtorja navajala tuja dela kot svoj prispevek; zgodilo se

je celo, da je neki predavatelj napačno posredoval tuje ugotovitve kot svoje. Na področju varstva okolja dela pri nas cela vrsta strokovnjakov, organizator pa je povabil k sodelovanju predavatelja, ki se je krepko osmešil zaradi nestrokovnosti, pa tudi nekomunikativnosti.

Da bi zagotovili sodelovanje tujih predavateljev, so doslej na simpozije vabili predavatelje na osnovi znanstven in mednarodnega slovesa. Tokrat so organizatorji skušali dobiti tuje predavatelje s pomočjo konzularnih in trgovinskih predstavništev pri nas. Žal to ni bila dobra rešitev in tako so imeli organizatorji dvajset dni pred začetkom simpozija le dva predavatelja iz neuvrščeni dežel (Egipt, Tunis). Zasebna poznanstva so pomagala, da so na hitro dobili še preostale predavatelje iz Združenih držav Amerike, Anglije in Italije.

Končna ugotovitev bi bila:

Največjo korist od simpozija so imeli propagandisti iz Bosne in Hercegovine, ker so imeli vso podporo Gospodarske zbornice, pa tudi celotnega gospodarstva Bosne in Hercegovine.

Simpozij leta 1977 je zaupan društvu ekonomskih propagandistov Srbije. Upati je, da bodo porabili vse pozitivne praktične izkušnje dosedanjih simpozijev in s tem pomagali najti ekonomski propagandi mesto, ki ji gre v naši samoupravni skupnosti.

B. Lavrič

Skladišče repromaterialov v Tovarni pohištva Stari trg

Samoupravljanje in mi

TOKRAT SMO PRIPRAVILI OCENO SAMOUPRAVLJANJA V TOZD TOVARNA POHIŠTVA STARI TRG

Verjetno ste že v prejšnji številki opazili podobno oceno samoupravljanja v TOZD Tovarna lesnih izdelkov Stari trg. Namenili smo se namreč, da v vsaki številki na tak način predstavimo po eno našo temeljno organizacijo.

O samoupravljanju, delegatskem sistemu, obveščanju, neposrednem odločanju in podobnem smo navajeni poslušati in brati zelo splošna in načelna razmišljanja ter ocene, zato želimo prikazati, kako so ta splošna načela zaživela v vsakdanjem življenju, med našimi delovnimi ljudmi. Želimo, da bi o vseh vprašanih v zvezi s samoupravljanjem spregovorili z neposredno, kritično in pošteno besedo »neposredni samoupravitelji«, »subjekti samoupravljanja« — kot temu običajno pravimo.

Tokrat so nam takšno oceno pripravili naši sodelavci iz Tovarne pohištva Stari trg.

Najprej naj spregovori FRANC MLAKAR, tajnik temeljne organizacije, ki zasleduje vsa dogajanja na področju samoupravljanja.

»Najbrž se vselej niti ne zavedamo, kako težka in odgovorna naloga je biti član ali delegat kateregakoli organa upravljanja ali pa skupščinskega organa. Obseg, raznolikost in zapletenost posameznih vprašanj so namreč tako veliki, da jih je dokaj težko obvladati.

Da je temu res tako, nam potrjuje vsakdanja praksa. Poglejte, o zadevah, ki jih poznamo in so nam blizu, se razgovorimo na dolgo in široko, se do njih opre-

sami na podlagi vsakdanjih izkušenj in ciljev, ki jih želimo doseči.«

Kaj sodi o samoupravljanju predsednica delavskega sveta temeljne organizacije ANA PIŠEK in kako ocenjuje delo tega organa? Mimogrede povedano je ona prvi predsednik delavskega sveta na Brestu — ženska.

»Delavski svet bo moral v kratkem razpravljati o doseženem uspehu ali neuspehu v prvem četrtletju letošnjega gospodarjenja. S planom proizvodnje smo sprejeli tudi stabilizacijski program, v katerem so zadolžitve in ukrepi, kaj bi morali napraviti za doseg planiranih ciljev. Temeljito

»Ni lahko biti samokritičen. Toda prav zato, ker je to težko, je samokritičnost lastnost, ki nekaj pomeni. Stopiti pred kogarkoli in javno priznati svojo slabost in napake — to lahko stori samo resen in odgovoren človek. Samo tisti, ki lahko odkrito govorijo o svojih slabostih, znajo verjeti sebi, verjeti samoupravniemu sistemu.«

IVAN PERUSEK je predsednik zbora delavcev. Nedvomno ima pri tem veliko izkušenj. Kaj meni o pičli razpravi na zborih delavcev?

»Na zborih delavcev je res premalo razprave, posebno v zadnjih letih. Kje so vzroki? Predvsem v pogosto ostrih odgovorih, ki jih delavcem dajejo odgovorni delavci. Človek, ki večkrat dobi tak odgovor, se kasneje nerad oglašja; češ, kaj bi se oglašal, ko pa me bo kdo zabil! Poudariti pa moram tudi neresnost mnogih delavcev, kar me zelo čudi. Primer: ko smo razpravljali o letnem planu, je ob koncu izmene zapustila zbor večina delavcev.

Kar se tiče zaključnih računov in letnih planov, mislim, da ob polurni razlagi ne more biti vse jasno, zato tudi zanje glasujemo z negotovostjo. Mislim, da bi morale biti razlage prilagojene sestavi delavcev — nismo namreč vsi ekonomisti. Pričakovati

Izdelki dobivajo svojo podobo — montaža v TP Stari trg

vodstva temeljne organizacije. Poudariti želim, kakšna naj bi bila aktivnost sindikata na osnovi delovnega programa:

— osnovna organizacija naj postane še bolj trdna in naj skrbi za pravilno izvajanje vseh samoupravnih sporazumov in dogovorov,

— spodbujati je treba vsakega zaposlenega, da si še bolj prizadeva za izpolnitev nalog stabilizacijskega načrta, kvalitete izdelkov, izrabo delovnega časa, za dvig produktivnosti ter za izboljšanje delovne discipline,

— večjo pozornost je treba posvetiti letovanju naših delovnih ljudi,

— sestaviti je treba pravilnik za inovativno dejavnost, ki je v stabilizacijski politiki važen dejavnik.

Omenil sem le del naših nalog, predvsem pa tiste, ki jih po mojem mnenju nismo dovolj opravljali v minulem letu.

O samoupravni delavski kontroli je spregovoril FRANC AVSEC, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole.

»Samoupravna delavska kontrola je nov organ v samoupravnem sistemu. Iz ocene dosedanjega dela tega organa ugotavljam, da še ni popolnoma odkril svoje vloge.

Sam sem sprejel funkcijo predsednika tega organa v drugem mandatnem obdobju.

Priznati moram, da s strahom ter z veliko mero odgovornosti. Zakaj s strahom? Predvsem zato, ker je bilo delo delavske kontrole v prvem mandatnem obdobju ocenjeno za nezadovoljivo. Zakaj z odgovornostjo? Delo delavske kontrole je namreč zelo raznoliko, včasih težko uresničljivo in tudi izkušenj še ni dovolj.

Da bi delavska kontrola zaživel ter začela vzpodbujati k boljšemu gospodarjenju ter sodelovanju s samoupravnimi organi, nam bo potrebna tudi splošna pomoč samoupravnih organov samih, pa tudi vsakega posameznika.

Pričakujemo tudi pomoč od kluba samoupraviteljev v Cerknici v obliki predavanj ali seminarjev, ki so važni za delavsko kontrolo in za njeno delo.

Delavska kontrola je še v povojih. Vendar so prvi koraki na-

pravljani, poti začrtane. Delo moramo nadaljevati sistematično, utrjevati boljše gospodarjenje, dobre odnose v podjetju in se posvetiti vsakemu posamezniku na njegovem delovnem mestu. Le tako bo manj motenj v gospodarjenju ter upravljanju, ki nam je zaupano. Tako bo delavska kontrola v manj neprijetnem položaju ob poročanju pred zborom delavcev.«

Vemo, da je Zveza komunistov nosilec vseh ali večine akcij družbeno-političnih organizacij. O tem, kako je to vlogo odigrala osnovna organizacija v Tovarni pohištva Stari trg je odgovoril VIKTOR OGRINC, sekretar osnovne organizacije.

»Res je Zveza komunistov nosilec vseh akcij družbeno-političnih organizacij. Če analiziram njene akcije in vloge, ugotavljam, da je bila precejšnja, predvsem pri uveljavljanju ustavnih načel in organiziranosti v temeljni organizaciji. Njeno delo je torej več ali manj predstavljalo opravljanje tistih akcij, ki so jih narekovali sklepi republiških in občinskih političnih organov.

Opazil sem, da se je družbenopolitična aktivnost komunistov sicer povečala predvsem pri delovanju zunaj temeljne organizacije, vendar je bilo v sami temeljni organizaciji vse premalo čutiti njihovo prisotnost in vpliv zlasti v samoupravnih organih. Premalo je bilo pobud v lastnih vrstah, premalo samokritike. Premalo smo sodelovali z mladino in s sindikatom. Prav z mladino bi morali bolj načrtno sodelovati, predvsem pa na področju družbenopolitičnega izobraževanja.

Ker je bila aktivnost osnovne organizacije v delovni organizaciji premajhna, smo v tem letu sprejeli akcijski program s konkretnimi nalogami. V programu smo večjo skrb namenili družbenopolitičnemu usposabljanju članov delovne organizacije predvsem iz vrst mladine, evidentiranju novih članov, pravilnemu družbenopolitičnemu usmerjanju kadrov ter aktivnosti komunistov na vsch področjih, kjer delajo, predvsem v samoupravnih organih. Tako bomo z zastavljenim programom lažje in uspešneje uresničili obveznosti do družbe.«

Za naše glasilo: improvizirana »okrogla miza«

delimo in tudi z odgovornostjo sklepamo, ker so nam vnaprej znane posledice posameznega sklepa.

Drugače pa se obnašamo pri razpravah o težjih zadevah kot so na primer letni plan, zaključni račun, proračun občine, različni družbeni dogovori in podobno. Razprave so ob takih primerih navadno dokaj pičle in zadevajo obrobne stvari. Ko glasujemo za sprejem ali potrditev, storimo to z negotovostjo ter v mislih prenašamo odgovornost na organ, ki je gradivo in predlog sklepa pripravil.

Pogosto poudarjamo, da je obveščenost osnova za uspešno samoupravljanje in za pravilnost odločitve o posamezni zadevi. Ta ugotovitev je nesporna. Toda kakšna naj bi bila oblika obveščanja? Takšna, da vsakih nekaj dni pošljemo delegatu sveženj gradiva, običajno še silno učeno napisanega, vsekakor ne.

Po drugi strani ugotavljamo, da na list papirja ni mogoče vsega spraviti. Praksa, da nas poklicani zasipa z odstotki in z njihovimi desetinkami, nam tudi ne ustreza, saj nima upravitelja od takšnega tolmačenja gradiva nikršne koristi.

Kje je torej izhod za lažje in učinkovitejše delo organov upravljanja in delegacij v družbeno političnih skupnostih?

Vsestransko dobrega »modela« za to še ni. Izdelati si ga moramo

bo treba analizirati sedanje stanje. Odgovorne službe morajo pripraviti konkretne predloge za večjo učinkovitost na vseh področjih, posebno pa v prodaji.

Pogosto se mi vsiljuje vprašanje, ali smo dovolj naredili za razvoj samoupravljanja. Ali je vsak član kolektiva seznanjen z vsem, da bi prek svojega delegata izrazil svoje mnenje v samoupravnih organih? Še vedno večina pobud za odločanje izvira iz izvršilnih organov. Ali res ne moremo in ne znamo izkoristiti samoupravnih pravic?

Vsem nam sta dala ustava in samoupravni sistem pravico, da upravljamo z družbenimi sredstvi. Kako upravljamo in kakšne rezultate dosegamo, pa nam ne more in ne sme biti vseeno. Ne moremo mimo dejstva, da živimo in delamo v takšnih pogojih, kakršne smo si sami ustvarili in da je napredek odvisen le od nas samih.

Kot član prejšnjega in sedanjega delavskega sveta lahko trdim, da vsak član po svojih močeh prispeva h graditvi samoupravnih odnosov. Vsem nam, članom samoupravnih organov, pa manjka izobrazbe na samoupravnem področju. Verjetno bodo morali sindikati in odgovorne službe temu vprašanju posvetiti več pozornosti.

Kaj menite o odgovornosti posameznika?

bi bilo, da bi več v razpravah sodelovala mladina, vendar je tudi pri njej čutiti zaprtost. Nujno bi jo bilo treba spodbuditi k sodelovanju, saj bo čez nekaj let nosilec samoupravljanja. Spodbudili pa jo bomo edino s pravnim načinom našega dela.

ALOJZ HUMAR, predsednik sindikata v temeljni organizaciji je spregovoril o aktivnosti sindikata.

»Ob koncu leta 1975 je bila sindikalna konferenca v naši temeljni organizaciji. Bila je stvaren prikaz enoletnega dela. V poročilu so bile posebej poudarjene sindikalne skupine kot temeljne oblike v delovanju sindikata. Kritično smo ocenili delo in ugotovili, da je bilo omejeno le na uveljavljanje ustavnih načel in samoupravnih sporazumov. Premalo smo naredili na področju stabilizacijskih ukrepov, novatorstva, letnega oddiha, kulture in izobraževanja ter mladine.

Te pomanjkljivosti rešujemo z delovnim programom, ki smo ga sprejeli na prvi seji. Sprejet je bil tudi finančni načrt; oba pa nam bosta smer za prihodnje aktivno delo sindikata. Leto za nami je bilo zelo pomembno za uresničevanje stabilizacijskih ukrepov; glavni nosilec teh pa je bil sindikat s pomočjo ostalih družbeno-političnih organizacij in

Srečanje žena v Tovarni pohištva Cerknica

Letošnje praznovanje Dneva žena

Republiški odbor za mednarodno leto žensk in republiški svet Zveze sindikatov sta ob letošnjem Dnevu žena jasno izrazila svoja stališča, naj bi temu prazniku dali globlji vsebinski pomen — skladno s temeljnimi načeli naše samoupravne socialistične družbe. Ta praznik se je namreč v preteklih letih marsikje zares izrodil v malomeščanske in potrošniške manifestacije, ki jemljejo ženski dostojanstvo.

Kljub temu lahko letošnje praznovanje Dneva žena pri nas ocenimo kot tradicionalno. Kot običajno so se naše delavke zbrale — sicer v prijetnem razpoloženju — poslušale nekaj splošnih nagovorov in prejelo darila...

Da ne bi bili krivični: letos je le bilo nekaj več poudarka pri ložnostnim kulturnim programom kot doslej.

Posebej pa velja poudariti pobudo, ki so jo letos prispevale članice KK Brest. Ob Dnevu žena so razpisale prijateljsko tekmovalno srečanje žensk v kegljanju, ki so ga poslale vsem delovnim skupnostim v občini. Žal se je odzvalo le šest ekip (po 4 tekmovalke). Po prisrčnem uvodnem kulturnem programu se je v zares prijetnem vzdušju razpletlo tekmovalstvo. Čeprav rezultati sploh niso važni, naj omenimo, da so zmagale tekmovalke KK Brest pred prosvetnimi delavkami. Vsekakor bi v prihodnjih letih morali graditi na tem začetku, da bi takšno prijateljsko srečanje postalo zares množično.

V okviru sindikalne organizacije pa bi veljalo že sedaj temeljito razmisliti, kakšno obliko praznovanja Dneva žena naj bi organizirali prihodnje leto.

B. Levec

S prijetne zabave naših sodelavk iz Skupnih dejavnosti

Najbolj pristrčno je bilo na kegljišču

Želite na dopust z mopedom?

Brestovci, ki se čutite po srcu mladi, imate letos možnost desetdnevnega potovanja po Koroški, Štajerski, Zasavju, Dolenjski in Notranjski s štiridnevним odmorom v Čateških Toplicah.

Potovanje bo organizirano julija ob sodelovanju propagandne in informativne službe TOMOSA iz Kopra. Na to potovanje bo šlo tudi okrog petnajst njihovih delavcev. Potovalni program zajema ogled kulturnih, zgodovinskih in ostalih znamenitosti krajev, skozi katera bo šla pot.

Vsak udeleženec potovanja naj izrabí letni dopust in gre na lastne stroške, če ne bo sindikalna organizacija po svojih močeh poravnala del stroškov.

Vsi tisti, ki želite del svojega dopusta izrabiti na zanimivem potovanju in imate Tomosov moped, pošljite prijave do 28. aprila letos Stefanu Bogovčiču — Skupne dejavnosti.

NAŠI LJUDJE

O ljudeh, kakršen je naš Franc Kovačič, ki ga bomo danes predstavili, je pravzaprav težko pisati. So namreč takšni, da jim ne moremo pripisati nekih izrednih zaslug, po katerih bi posebej izstopali. Vendar pa z vsem svojim življenjem, z nenehnim prizadevanjem za čim boljše delovne uspehe, za čim boljše in pravičnejše medsebojne odnose toliko prispevajo družbi, da si jih brez njih ne moremo predstavljati.

Rodil se je 3. aprila 1931. leta na Bločicah kot šesti otrok številne kmečke družine. Ker je bilo ust preveč, zemlje pa premalo, je posebno še glede na težka leta, v katerih je rasel, že zgodaj okusil vse težave malega slovenskega človeka. Tudi vojna njemu in njegovim ni prizanesla. Vzela jim je dom, ki so ga po vojni spet obnovili. Izgubil je očeta in brata, ki sta kot napredna narodnjaka že od začetka delovala v osvobodilnem gibanju. Leta 1954 se je zaposlil v Tovarni pohištva Martinjak, vendar je zaradi domačih potreb že 1954. leta delo prekinil. Leta 1960 se je vrnil v tovarno in ji ostal zvest do danes.

Ko se je spet zaposlil, je bila tovarna prav v obnavljanju, zato je delal vse, kar je pač bilo potrebno. Ko je začela tovarna

normalno delovati, je delal nekaj časa pri štiristranskem skobelnem stroju, potem pa je bil dve leti kurjač v kotlovnici. Delovni pogoji kurjača mu niso ustrezali, zato so ga premestili v krojilnico, od tam pa v oddelek strojne obdelave, kjer dela še danes in sicer v glavnem na moznikarki.

Petnajst let ni dolga doba, vendar pa predstavlja kar dober del človeškega življenja. Zato se v teh skopih podatkih skriva nešteto stvari, večje in manjše težave. Bili so časi, ko je bilo v tovarni dosti dela, pa tudi časi, ko ga je manjkalo. Delovni pogoji so bili tako kot povsod v začetku slabi, vendar so se z načrtnim delom postopoma izboljševali, kar nam dokazuje vedno manjše število delovnih nezgod. Veliko olajšavo je predstavljala ukinitve nočne izmene, ki so jo pozdravili tudi drugi delavci.

Kot delavec, ki se živo zaveda pomembnosti novega samoupravnega sistema, se Franc v ta sistem aktivno vključuje. Trenutno je član delavskega sveta svoje temeljne organizacije, kjer ni samo zato, da dviga roko, ampak zato, da poseže v razpravo, pove svoje mnenje in če treba, kritiko, saj vemo, da je tudi potrebna, saj so še vedno nepravilnosti, ki jih bo sicer mogoče rešiti, ven-

dar bo za to treba še precej truda. Živo se zanima za vsa dogajanja v podjetju.

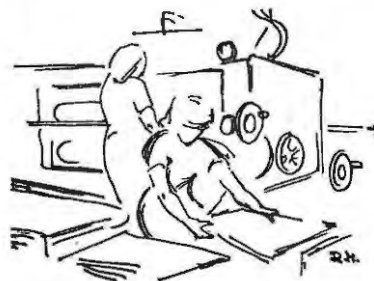
Zaveda se, kako je zanj in za njegovo družino, pa za ves naš kraj važen obstanek in napredek industrije pri nas. Ima pa občutek, da je napredek v naši tovarni v zadnjem času zastal. Čas gre hitro naprej in če ne greš nenehno z njim, kaj hitro ostaneš zadaj. Ima občutek, da smo nekako odrinjeni, da se za našo tovarno premalo skrbi, vendar ne ve, kdo je kriv za to, ve samo, da bi bilo treba nekaj storiti, da bi se stvari premaknile.

I. GODEŠA

Mladina v SOZD

Mladi iz delovnih organizacij, združenih v SOZD Slovenijales, smo organizirani v koordinacijski svet Zveze socialistične mladine, tako kot določajo pravila in poslovniki o delu koordinacijskega sveta. Delegati iz osnovnih organizacij, ki delujejo v temeljnih organizacijah, sestavljajo delegatsko sestavljeno telo — koordinacijski svet. Edino izjemo predstavljajo nekatere temeljne organizacije iz delovne organizacije Slovenijales — trgovina, ki imajo zaradi posebnosti svojega dela in poslovanja več osnovnih organizacij po vsej Jugoslaviji. Dogovorili smo se, da bo v tem primeru en delegat iz temeljne organizacije in ne iz vsake osnovne organizacije.

Za operativno delo in za pripravo sestankov, seminarjev in sodelovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami je zadolženo predsedstvo, ki ga sestavlja enajst delegatov koordinacijskega sveta, določenih po posebnem ključu. Takšno organiziranost zahteva statut, predvsem pa potreba po usklajenem delu osnovnih organizacij v SOZD SLOVENIJALES. Dejstvo je, da

imamo mladi v Slovenijalesu, čeprav razbiti po vsej Jugoslaviji, vendar veliko skupnih interesov; in prav te interese želimo združiti, hočemo nastopati enotno, ker se zavedamo, da bomo le tako lahko uspeli, da bomo le tako lahko aktivni ustvarjalci odnosov v sestavljeni organizaciji.

Mineva prvo leto našega delovanja in mislim, da so se določeni uspehi pokazali; to pa je tudi plod naše organiziranosti in idejnopolične usmeritve, ki smo si jo zadali na ustanovni konferenci v ALPLESU, hkrati pa najboljše poročstvo, da bo naše delo v prihodnjem razdobju še uspešnejše.

D. Frlan

Tudi samoupravno se oblikujejo

Nova tovarna ivernih plošč se je v preteklem mesecu tudi v družbenopolitičnem in samoupravnem pogledu povsem izoblikovala v novo delovno skupnost. Ustanovljena je bila osnovna organizacija Zveze komunistov, ki je v stari tovarni ni bilo, prav tako pa se je organizacijsko oblikoval tudi sindikat s sindikalnimi skupinami in novim vodstvom.

18. marca so bile volitve v delavski svet temeljne organizacije in v Skupni delavski svet.

V delavski svet TOZD so bili izvoljeni: Albreht Slavko, Hiti Alojz, Modic Danica, Martinčič Anton, Otoničar Franc, Prudič Alojz, Primožič Jože, Rupar Andrej in Švigelj Slavko.

V skupni delavski svet so bili izvoljeni: Bahunek Josip, Homovec Jože in Mahne Vinko.

Zbori delavcev ter delavski svet TOZD so imenovali tudi člane vseh ostalih izvršilnih organov in komisij ter delegate v skupne organe upravljanja. Prav gotovo bo potrebno za vse člane organov upravljanja tudi v tej temeljni organizaciji organizirati seminar, da bodo lahko izpolnjevali naloge, ki so jim bile zaupane.

Delovna skupnost Tovarne ivernih plošč je torej samoupravno izoblikovana. Od novoizvoljenih organov pa bo v veliki meri odvisno, kako se bo vključila v utrip Brestovega življenja kot zrela samoupravna skupnost.

B. Levec

Novoizvoljeni delavski svet na svoji prvi seji

Zgodovinska pot pohištva

(Nadaljevanje iz 100. številke)

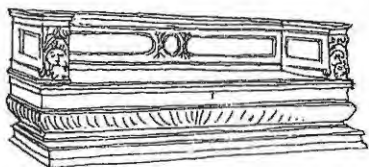
RENEŠANSA

Gotika — stil, o katerem je bilo govora v preteklem pisanju o razvoju pohištva, je doživela največji razcvet v deželah severno od Alp. V deželah južno od Alp pa gotika ni pustila pomembnejših umetnin.

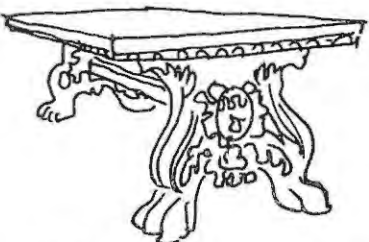
V Italiji so si v tem času prizadevali, da bi znova oživila antika, umetnost starogrškega in rimskega obdobja. V najdbah iz starogrške in rimske kulture so iskali likovne vzore, ki so jih uporabljali na novo. To oživitve antike imenujemo preporod ali renesansa.

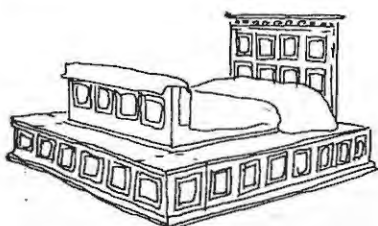
V tej dobi so na veliko uporabljali bogastvo oblik antike. Vse likovne elemente antike so prenesli tudi na pohištvene elemente. Značilno za to obdobje je tudi, da začno uporabljati pohištvo za okrasje bivalnih prostorov in je dostikrat funkcija pohištva povsem podrejena okrasnim namenom. V tem obdobju pa se razvije bolj kot kdajkoli prej ali kasneje poklic mizar — umetnik.

V severnem delu Italije — v Toscani se je tako z uporabo predvsem likovnih elementov antike v izdelkih pohištva začelo to obdobje. Na žalost pa so v tem času popolnoma nekritično uporabljali oblike in likovne elemente antike.

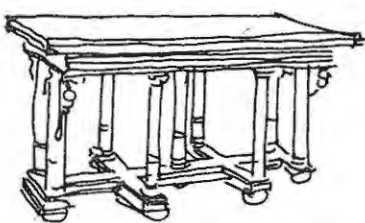
Oblike, ki so jih povzeli iz kamnite arhitekture, pa so popolnoma nekritično uporabljali v popolnoma drugem materialu — lesu.

To obdobje — renesansa — je doživelo svoj razcvet v Italiji. V srednji Evropi je renesansa prodrla šele po letu 1500.

Prostori stanovanj v Italiji so bili v tem času obdani z visokimi in masivnimi stenami, ometanimi ali včasih prekritimi s preprogami ali s tapetami iz usnja. Stropovi so bili bogato kaseterirani ali pa so imeli močno vidno tramovje. Podi so bili največkrat kamniti. Delno pa se je spreminjala funkcija stanovanj zato, ker

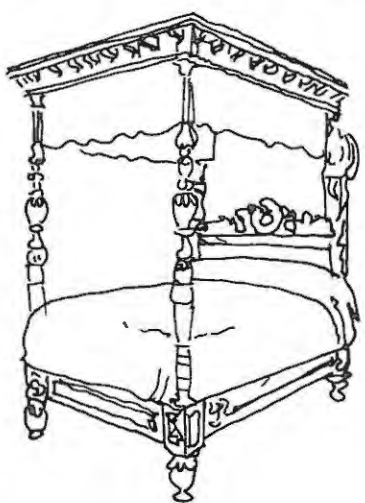
se je razvijalo družabno življenje, pa so s tem postajali prostori stanovanj bolj reprezentativni

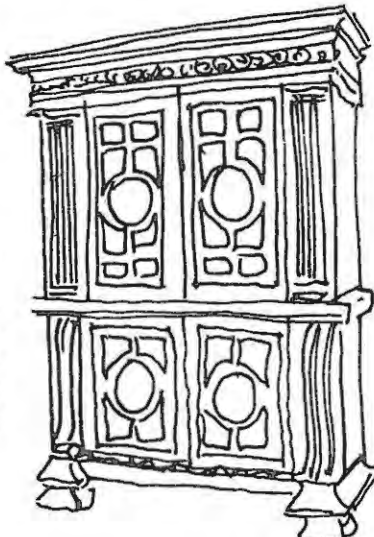
in je s tem funkcija stanovanja stopila nekoliko v ozadje. Značilno je, da je postala središče dnevnih sobe miza, okoli katere so se čez dan zbirali domači in gostje.

Novih tipov pohištva ni bilo veliko. V konstrukciji pohištva ni nič novega, pač pa so bile nove le oblike.

Skrinje so bile glavni pohištveni element, namenjen shranjevanju. Te skrinje pa so bile bo-

gato okrašene. Omare so bile redke, imeli so jih le bogati stanovalci.

Omare niso bile razporejene po prostorih, ampak v glavnem po hodnikih.

Glavno pohištvo v spalnicah je bila seveda postelja, večinoma z baldahinom. V 16. stoletju so postale postelje zapletene konstrukcije, velikih razsežnosti in z vsemi mogočimi dodatki, stopnicami in s podobnim.

Novost tega obdobja pa so bile omare za najrazličnejše zbirke. Pomembne pa so bile tudi pisalne mize in sekreterji.

Renesansa v konstrukciji pohištva ni prinesla nič novega, prinesla pa je svojevrstno popolnost v oblikah in v okrasnih elementih, čeprav je vse to bilo največkrat umetnost zaradi umetnosti in na škodo enemu izmed glavnih namenov pohištva — uporabnosti. K. Potočnik

Seminar iz varstva pri delu

varnosti, ki pretijo delavcem pri delu z njimi.

Posebno poglavje, ki pa v gradivu ni bilo zajeto, je bilo — vpliv alkohola na človeški organizem. To sem omenil zato, ker so nevarnosti tako avtomatiziranega procesa kot je v žagalnici, za vrnjenega človeka še kako lahko usodne. Razprava o tem vprašanju je bila zelo živahna. Na koncu predavanj smo si z delavci ogledali še posamezna delovna mesta in obravnavali pomanjkljivosti, ki se tam pojavljajo.

Za zaključek moram pohvaliti zanimanje in discipliniranost udeležencev. Pokazali so, da so pripravljeni sodelovati in upoštevati vse načine in postopke varnega dela. F. Mele

USPEHI BRESTOVIH ŠTIPENDISTOV

Z uspehi Brestovih štipendistov na višjih in visokih šolah smo lahko povsem zadovoljni. Vseh 13 štipendistov na višjih šolah je izpolnilo pogoje za vpis v višji letnik. Izmed 22 štipendistov na visokih šolah pa le eden ni izpolnil pogojev in bo letos brez štipendije izpolnjeval študijske obveznosti iz prejšnjega leta.

Tudi študentje, ki študirajo ob delu so se dobro odrezali. Od 46 študentov jih večina izpolnjuje pogoje iz pogodb, štirim študentom je priznan status enoletnega premora, dva pa bosta morala vračati potrošeni denar za šolanje. Med temi je najbolj delovna skupina na višji lesni šoli, takoj za njo pa na višji šoli za organizacijo dela.

Menim, da je tudi v interesu kolektiva, da je študij kolikor mogoče strnjen in kratak, kajti tisti, ki študij zaradi česar koli odloži, se z velikimi težavami loti ponovnega študija, njegov cilj pa se odmika v nedogled.

F. Turšič

Ob snežni nadlogi — hitra in učinkovita akcija

Kje smo z Work faktorjem?

Odkar smo na Brestu od Biroja za industrijski inženiring iz Ljubljane kupili licence Work Faktorjeve metode za merjenje dela in vrednotenje zahtevnosti dela, sta pretekli že dve leti. Brest je imel v zvezi s tem precejšnje izdatke, zato se vsiljuje vprašanje, ali sedaj s pridom izkoriščamo to investicijo. Namen tega sestavka je, informirati vse delavce o stanju na tem področju.

O začetkih uvajanja Work faktorja ne bi govoril, saj je bilo o tem že precej napisanega. Osvetlil bi obdobje in dogajanja v njem, odkar opravljam to službo.

Work faktor je metoda za merjenje dela oziroma normiranje dela. Zaradi zahtevnosti obvladovanja te metodologije smo na Brestu izobrazili 16 analitikov. Pet pa se jih še izobražuje. Tovarna pohištva Cerknica namerava izobraziti še štiri analitike; tako naj bi bilo leta 1976 25 analitikov dela in časa.

Ker pa je študij časa in dela nerazdružljivo povezan s tehnologijo proizvodnje, sta bila v oktobru lani izdelana in na delavskih svetih vseh Brestovih temeljnih organizacij sprejeta dokumenta: organizacija in poslovnik službe za Work Faktor in VZD, iz katerih je natančno videti, kaj, kdo, s kom in zakaj mora kakšno delo opraviti. Da bi bilo strokovno sodelovanje med analitiki dela in časa ter tehnologi skladno z zahtevami omenjenih dokumentov, smo lani novembra organizirali dva tečaja iz Work Factor — hitrega postopka za vse razvojne in operativne tehnologije ter vse vodje proizvodnje in tehničnih priprav iz vseh temeljnih organizacij. Teh tečajev so se iz vseh temeljnih organizacij disciplinirano udeležili in jih skoraj vsi uspešno opravili.

Mislim, da je upravičena na tem mestu graja ravnanja Tovarne pohištva Stari trg, kajti na te tečaje mi prišel nihče od njihovih strokovnjakov. To pa bi bilo nujno, če se hočemo o Work Faktorju sploh pogovarjati in izdelovati normative časa dela.

In kako daleč je Work Faktor vpeljan v temeljnih organizacijah? Težave se začnejo že na samem začetku zaradi nerazčiščenih lansirnih programov. Tehnične priprave dela nimajo dovolj časa, da bi lahko temeljito pripravile tehnično dokumentacijo z vsemi materiali, tehničnimi postopki in kar je najpomembnejše, da bi s pridom uporabili Work Faktor metode vnaprej določenih normativnih časov. To je namreč prednost te metode, zato smo jo na Brestu tudi kupili.

Vendar te metode zaradi omenjenih težav, odpora in neznanja, pa tudi nedelavnosti in lagodnosti teh prednosti Work Faktorjevih metod ne izrabljamo, čeprav je to stalo Brest veliko denarja. Zavedam se, da je ta ugotovitev neprijetna, vendar so to dejstva, ki veljajo verjetno kar

za vse tiste strokovne službe, ki se s tem ukvarjajo. To velja tudi za operativna vodstva proizvodnje, zlasti inženirje, ki so jim metoda Work Faktorja ter nova spoznanja, ki zahtevajo urejenost in organiziranost dela in časa na delu, s tem pa več zahtevnega dela, trn v peti. To velja tudi za tiste delavce, ki imajo slabe delovne navade. Na srečo je takih delavcev malo. Več je takšnih Brestovcev, ki radi delajo v urejenih medsebojnih odnosih in okolju.

Ta večina pravih, delovnih Brestovcev ve, da temelji naše gospodarstvo na dohodkovnem sistemu. Izpostavljeno je zakonitostim trga, na katerem lahko vzdrži le tisti, ki ponudi kvaliteto in poceni blago. Torej tisti, ki je produktiven, ekonomičen in racionalen. Vsak osveščen delavec dobro ve, da le kvaliteto delo prinaša gospodarstvu presežno vrednost, od katere je odvisna reprodukcija. Od presežne vrednosti so odvisni naše blagostanje ter blagostanje naših zanamcev in ne nazadnje, tudi višina osebnih dohodkov, s tem pa tudi našega osebnega in družbenega standarda.

To je že dolgo znana neizpodbitna resnica, ki bi morala še zadnjemu nejevernemu Tomažu pregnati vsak dvom v Work Faktorjeve metode merjenja dela, pomislek, da so to kapitalistične metode, ki delavca bičajo do onemoglosti in ne ustrezajo našemu sistemu, katerega vsebina je socialistična humana družba. Upam si celo trditi, da so Work Faktor metode znanstvene metode za merjenje dela, s katerimi je moč urediti človeške odnose in organizirati delo. In kaj je najpomembnejše? Z Work Faktor metodami je moč izmeriti delo vsakega delavca, s tem pa tudi delo na vsakega delavca enako porazdeli.

To je tudi v skladu z našo ustavo, ki pravi, naj bo vsakdo nagrajevan po delu in naj bi nihče ne živel na tuj račun, kar je socialistično in humano hkrati. Glavni namen tega sestavka pa naj bi bil poleg informiranja še, zmanjšati poplave besedice o ustreznosti Work Faktor metod in usmeriti vse sile k uresničevanju teh metod z resničnimi dejanji. S tem bi tudi dejansko uresničevali stabilizacijski program, planske naloge za leto 1976 in planske naloge srednjeročnega programa. T. Urh

OBVESTILO AVTO MOTO DRUŠTVO CERKNICA RAZPISUJE LICITACIJO

za osebni avtomobil Zastava 750. Letnik 1971, datum prve registracije 24. 1. 1972. Število prevoženih kilometrov 75.000. V voznem stanju. Cena 7.000 din. Davek plača kupec.

Licitacija bo 4. 4. 1976 ob 9. uri v prostorih AMD v Cerknici. Kavcija v vrednosti 10 odstotkov cene (700 din) eno uro pred pričetkom licitacije v pisarni AMD.

Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe.

AMD Cerknica

Na pepelnico sredo, tretjega marca, je bilo v središču našega malega mesta na nogah vse, kar leze in gre, z dodatkom »firbcev« iz okoliških krajev. Vsi parkirni prostori, kar jih premoremo, so bili dobesedno nabiti z avtomobili. Skratka: bila je to naša najpomembnejša zabavna prireditev, ali po naše: »pogreb Pusta«. Tokrat so v naraslo vodo Cerknice odvrgli posmrtni ostanke FRANKA-PEZOS-KADILIA.

Ne čelu spreveda je bil že odslužen »fičo« z doma izdelanimi sirenami, ki so dajale vse od sebe in tako s pomočjo tročrtničev in harmonikarjev opozarjale na konec tridnevnega rajanja. Sledila sta dva jezdec na posebej za tak dogodek izurjenima konjema, ki jima verjetno ni bilo prav nič mar, kaj se pred njima in za njima dogaja.

Sledila so razna vozila sodobne in predpotopne tehnike, obložena s tridnevno utrjeno maškerado.

Za globljo vsebino spreveda so poskrbeli od neznanega umetnika izdelani propagandni transparenti, ki so večino gledalcev spravili v smeh, nekatere pa tudi v skrito jezo. V naprej posnetem in po magnetofonu izvajanjem poslovnem govoru na cerkniškem mostu je bilo zajeto preteklo in prihodnje stanje našega malega mesta. Tudi posamezniki so bili upoštevani, kar zadeva pohvalo in grajo. Po poslovnem govoru je bilo vsaj do prihodnjega leta vsega konec in nenasitna voda Cerknice je sprejela vase vso odvečno, za tako proslavo pripravljeno ropotijo in jo odplavila do kritičnega ovinka proti Dolenji vasi.

Se ure in ure po tem dogodku so se nadaljevali pomenki o tem in onem, kar je bilo na zaključku pustovanja povedanega in napisanega. Toda tudi to bo kmalu utonilo v pozabo kot marsikatera opozorila, ki so bila izrečena v tej rubriki ali na katerem drugem, pomembnejšem mestu.

Naj bo tako ali drugače, nastopajoči so nam dali vedeti, da bodo baje naslednje leto dali v svoj program še čiščenje pločnikov in zakonitih prehodov in tako pomagali, da se bo odgovorni ustanovi za to področje zvišal proračun, da bodo lahko nabavili tak stroj — robot, ki bo očiščevalno akcijo kar sproti opravljal.

In še to: tudi letos dajemo v razmislek predlog, da bi to — nedvomno najbolj množično, iz srca naših delovnih ljudi pripravljeno zabavo dali v okvir organizirane turistično-zabavne kulturne prireditve, ki bi našla trajno folklorno vrednoto v našem kulturno-zabavnem revnem prostoru.

ZA ŠOLSKO LETO 1976/77 RAZPISUJEMO NASLEDNJE ŠTIPENDIJE

POKLICNE ŠOLE

pohišten mizar	4 (SD 2, TPC 2)
strojni ključavničar	3 (TPM 1, TPC 2)
električar	1 (TPM)
kuhara	1 (SD)

SREDNJE ŠOLE

lesni tehnik	5
kemijski tehnik	1
strojni tehnik	1
ekonomski tehnik	3
administrativni tehnik	2
administrator	2

VISJE ŠOLE

strojni inženir	1
organizator dela - rač.	1
ekonomist	1

VISOKE ŠOLE

dipl. pravnik	1
dipl. ekonomist	2
dipl. inž. strojništva	1
dipl. inž. lesarstva	1
prof. angl. prevajalec	1
dipl. inž. arhitekture	1

IZOBRAŽEVANJE OB DELU

20 štipendij za študij srednjih, višjih in visokih šol tistih usmeritev, ki so sprejemljive za podjetje. Pri izbiri imajo prednost delavci, ki že zasedajo delovna mesta, pa nimajo za to ustrezne izobrazbe in delavci z daljšim delovnim stažem na Brestu.

Prošnje za kadrovske štipendije (obr. 1.65) in za študij ob delu je treba oddati v splošno-kadrovsko službo do 30. 6. 76.

SPLOŠNO KADROVSKA SLUŽBA

Odgovorne naloge

O DELU OBČINSKEGA ŠTABA ZA CIVILNO ZAŠČITO

Zakon o splošnem ljudskem odporu določa, da vodi akcije za reševanje, pomoč in varstvo prebivalstva in gmotnih dobrin ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v vojnih akcijah, preprečuje in odpravlja nevarnosti, zaradi katerih bi lahko prišlo do naravnih in drugih hudih nesreč — civilna zaščita, če teh nalog ne opravljajo po posebnih predpisih drugi organi.

Za uspešno opravljanje nalog so v občini, v krajevnih skupnostih, po vaseh, v delovnih in drugih organizacijah ustanovljene enote civilne zaštite, ki jih vodi štabi civilne zaštite.

V nadaljevanju tega sestavka bom skušal opisati delovanje občinskega štaba za civilno zaščito ob zadnjih snežnih razmerah, ker za celovitejšo oceno dela štaba in civilne zaštite nisem niti pristojen, najbrž pa delo s tega področja tudi premalo poznam.

Narava naj se je letos že skoraj na pragu pomladi zaslula zlasti na nekaterih predelih Slovenije s toliko snega, da nas je močno presenetila. Kot da se je hotela maščevati za vsa naša jadrkovanja in nezadovoljstva ob pomanjkanju snega v preteklih letih. Tokrat ga je bilo dovolj — celo preveč. Predebela snežna odeja nas je dobesedno »odrezala« in smo tako rekoč čez noč ostali prepuščeni samim sebi v številnih vaseh naše občine.

Takoj je bilo jasno, da vsa mehanizacija Komunalnega podjetja Cerknica, Cestnega podjetja Ljubljana in drugih, ki je, mimorede povedano, nezadostna in že močno »utrujena«, ne bo kos »snežni nadlogi«.

Zaradi resne nevarnosti, da bo debela snežna odeja povzročila nevarnost za družbeno in zasebno premoženje in celo za varnost življenja občanov, se je na pobudo vodje občinskega štaba za civilno zaščito Cirila RUDOLFA ta štab sestel že jutraj 9. marca, da bi ocenil nastalo stanje in pomagal pri odpravi nevarnosti in drugih nevšečnosti. Več temeljnih organizacij je moralo za krajše oziroma daljše obdobje zmanjšati ali celo ustaviti proizvodnjo, ker delavci z nekaterih območij preprosto niso mogli priti na delo, pojavile pa so se še druge težave.

Občinski štab za civilno zaščito je zato uvedel dežurno službo in odredil pripravljenost ter dežurstvo tudi v vseh krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah. To je bilo zelo koristno, saj so štabi v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah neposredno spremljali stanje na svojih območjih in o tem poročali občinskemu štabu, ki je nato usklajeval naloge ter pomagal pristojnim službam lažje premestiti nastale težave.

Omeniti velja požrtvovalno in humano akcijo, ki jo je vodil Ciril RUDOLF ob pomoči in sodelovanju sodelavcev in štaba civilne zaštite v krajevni skupnosti Loška dolina in v Babnem polju. Nad dvajset občanov te vasi je z lopatami, smučmi in konji s težavo in naporu utiralo pot skozi dva metra visoko snežno odejo, da bi lahko pravočasno rešili mlado dekle iz Prezida, ki je bila nujno potrebna zdravniške pomoči.

Mislil, da je potrebno izreči posebno zahvalo in priznanje vsem, ki so sodelovali v tej akciji in jo neposredno vodili. Ta primer nam je znova pokazal pripravljenost naših občanov za humano in solidarno pomoč ob nesreči.

Omenil sem že, da nisem poklican ocenjevati delo civilne zaštite in bo moral to nalogo najbrž opraviti svet za ljudsko obrambo. Kljub temu pa želim opozoriti na nekatera neresena vprašanja ob tako imenovani zimski službi.

V občini nimamo odloka o ureditvi zimске službe, s katerim bi morali jasno in nedvoumno opredeliti dolžnosti občanov, delovnih in drugih organizacij ter jasno razmejiti pristojnosti na tem področju. Zadnji zastoji v

prometu in nasploh v proizvodnji nas najbrž silijo v to, da ta vprašanja čimprej tudi normativno uredimo.

V bližnji prihodnosti bodo morali zlasti komunalno in cestno podjetje, pa tudi krajevne skupnosti misliti na to, da bo treba poiskati ustrezne rešitve za nabavo boljše in sodobnejše opreme pri opravljanju zimске službe. Verjetno bo temu pripomogla ustanovitev komunalne skupnosti. Pri tem bo potrebna širša pomoč družbenopolitičnih skupnosti in vseh zainteresiranih.

Pojavlja se mnenje, da tudi posebna odgovornost v nekaterih delovnih organizacijah, ki so pristojne za zimsko službo, ni najboljša. Kljub temu pa je tre-

ba dati priznanje delavcem komunalnega in cestnega podjetja, ki so »dali vse od sebe«, da bi s sedanjo mehanizacijo in sredstvi naredili, kar se je narediti dalo.

V nekaterih krajevnih skupnostih in naseljih se kar nekako niso znašli. Preveč so čakali, da bodo »prišli« stroji, ki bodo očistili sneg, pojavljalo se je vprašanje, kdo bo plačal in podobno, namesto da bi se hitro in učinkovito organizirali, kar so v večini primerov storili.

Najbrž tudi sistemsko niso dobro izdelana merila za financiranje cestne službe sploh, nabava ustrezne mehanizacije, možnosti kreditiranja in podobno in se bo treba tudi o tem še dogovarjati ter zadeve ustrezneje reševati.

To je le nekaj misli, ki so bolj namenjene vprašanjem zimске službe, ki je pav v tej zimi še posebno prišla do izraza. Nisem nameraval ne hvaliti ne grajati, temveč opozoriti na težave, ki bodo morale slej ko prej postati predmet dogovarjanja in iskanja rešitev za vse težave, ki so nas na tem področju pred kratkim kar precej obremenile in pestile.

L. Špitalar

Kam letos na oddih?

Obveščamo vse člane sindikata Bresta, industrije pohištva Cerknica, da pripravljamo letovanje za vse delavce in njihove družinske člane v Fažani pri Puli in v camp-prikolicah v avtocampu Medveja pri Opatiji.

FAŽANA:

Čas letovanja: od 1. 6. do 30. 7. 1976

Na voljo so dve in triposteljne sobe v zasebnih hišah. Po želji je mogoče postaviti tudi pomožno ležišče (divan). Prehrana je organizirana v restavraciji gostinskega podjetja v Fažani.

Cena prehrane bo od 70 do 80 din dnevno (natančnih podatkov še ni), za otroke do desetega leta pa je mogoče naročiti polovični obrok za polovično ceno.

Cene prenočevanja

Cena ležišča skupno s turistično takso znaša okrog 48,50 din, za otroke do sedmih let, čeprav spijo skupaj s starši, je treba plačati 50 %, za pomožno ležišče pa 75 % od normalne cene. Od 1. do 30. 6. in 20. 8. dalje je cena normalnega ležišča okrog 38,50 din, za otroke in pomožna ležišča pa veljajo isti odstotki.

MEDVEJA:

Čas letovanja: od 1. 5. do 31. 9.

Na voljo so camp prikolicе s tremi normalnimi in enim pomožnim ležiščem ter prikolicе s štirimi normalnimi in dvema pomožnima ležiščema. Opremljene so s kuhinjo, posodo, razsvetljavo ter posteljnino. Zagotovljena sta desetdnevna menjava posteljnine in čiščenje. V ceni so zajeti stroški uporabe prikolicе, parkiranja osebnega avtomobila in vstop v kopališče, ki je oddaljeno okrog 50 metrov.

Cena

— velika prikolica: od 125 do 150 din na dan, odvisno od zasedenosti čez sezono;
— mala prikolica: od 110 do 130 din na dan, odvisno od zasedenosti čez sezono.

Poleg te cene se posebej zaračunavajo stroški turistične takse, ki so 6 din na osebo dnevno in za porabo plina za kuhanje. Je tudi možnost za prehrano v bližnji restavraciji. Cena za zajtrk in kosilo ali za zajtrk in večerjo je 70 din.

Obljubljeni so tudi hladilni boksi za skupne potrebe letoviščarjev. Prehrano je treba plačati takoj med letovanjem, prenočišča pa se plača po letovanju pri sindikalni konferenci BRESTA največ v treh obrokih.

Prosimo, da se za letovanje prijavljate resno in premišljeno. Spremembe prijav ali odpovedi bomo sprejemali samo do 1. junija. Vse kasnejše odpovedi do deset dni pred pričetkom letovanja pa so vezane s plačilom 50 % cene rezerviranega prenočišča. Kdor odpove letovanje po tem roku, je dolžan plačati polno ceno prenočišča.

Prijave sprejemajo tajništva TOZD do 10. aprila 1976.

Sindikalna konferenca BRESTA

FILMI V APRILU

1. 4. ob 17. uri in ob 19.30 — slovenski film MED STRAHOM IN DOLŽNOSTJO
3. 4. ob 19.30 in 4. 4. ob 16. uri — ameriški film — TARZAN IN AMAZONKE.
4. 4. ob 19.30 — ameriški film POBEGNIL SEM S HUDICEVEGA OTOKA.
5. 4. ob 19.30 — japonski film POD ZASTAVO VZHAJAJOČEGA SONCA.
8. 4. ob 19.30 — francoski film LACOMBE LUCIEN.
10. 4. ob 17. uri in ob 19.30 — ameriški film SIN POGLAVARJA MESAJOV.
11. 4. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški film ŽELO.
12. 4. ob 19.30 — ameriški film POTOVANJE.
15. 4. ob 19.30 — francoski film NORA DIRKA ZA ZAKLADOM.
17. 4. ob 17. uri — ameriški film RACMAN JAKA IN NJEGOVI PAJDAŠI.
17. 4. ob 19.30 in 18. 4. ob 16. uri — ameriški film QUO VADIS.
18. 4. ob 19.30 — ameriški film ŠERIF IZ KLANA.
19. 4. ob 19.30 — jugoslovanski film TRPLJENJE PO MATEJU.
22. 4. ob 19.30 — ameriški film ALICE NE STANUJE VEČ TU.
24. 4. ob 19.30 in 25. 4. ob 16. uri — italijanski film RAZUZDANI.
25. 4. ob 19.30 — italijanski film SMRT V RIMU.
26. 4. ob 19.30 — ameriški film DVOJČICI ZLA.
29. 4. ob 19.30 — hongkongski film V ZMAJEVEM GNEZDU

Letos bomo pričeli z gradnjo

PRVO POROČILO O REALIZACIJI SAMOPRISPEVKA ZA ŠOLSTVO

Občani krajevnih skupnosti Begunje, Cajnarje-Zilce, Cerknica, Grahovo, Nova vas-Bloke, Rakek so 8. in 9. julija 1975 na referendumu glasovali

ZA ZDRAVJE, ZA ZNANJE, ZA SREČO NAŠIH OTROK

»ZA« je glasovalo nad 70 odstotkov občanov. Samoprispevek bomo plačevali pet let, od 1. julija 1975 do 30. junija 1980.

Koliko sredstev bo zbranih s samoprispevkom?

Iz samoprispevka bomo zbrali:

— od bruto osebnih dohodkov	din
— od obrti	16.932.500,00
— od katastrskega dohodka	571.500,00
— od pokojnin	176.000,00
— od pokojnin	2.320.000,00
SKUPAJ ZBRANIH SREDSTEV S SAMOPRISPEVKOM	20.000.000,00

Druga sredstva:

— sredstva Temeljne telesnokulturne skupnosti	din
— sredstva občinske izobraževalne skupnosti	640.000,00
— sredstva od prodaje šolskih objektov v Sivčah in v Novi vasi	1.500.000,00
— s samoupravnim sporazumom z delovnimi organizacijami moramo zbrati do	1.000.000,00
SKUPAJ ZBRANA DRUGA SREDSTVA	20.000.000,00
	23.140.000,00

SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA S SAMOPRISPEVKOM SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM Z DELOVNIMI ORGANIZACIJAMI IN DRUGA SREDSTVA BODO ZNASALA

43.140.000,00

Kaj bomo gradili z zbranimi sredstvi?

Po normativu za sodobni pouk potrebuje učenec sedem kvadratnih metrov šolskega prostora. Danes ima naš šolar toliko prostora:

— v osnovni šoli Heroja Janeza Hribarja Stari trg	m ²
— v podružnični šoli Begunje	5,80
— v osnovni šoli Jožeta Krajca Rakek	3,80
— v osnovni šoli »11. maj« Grahovo	3,50
— v podružnični šoli Unec	3,00
— v osnovni šoli Tone Šraj-Aljoša Nova vas-Bloke	2,76
— v osnovni šoli Cerknica	2,40
	2,25

Zaradi prostorske stiske po šolah je bil izglasovan z referendumom naslednji vrstni red izgradnje šolskih prostorov in telovadnic:

— izgraditev 8 učilnic in telovadnice pri osnovni šoli Cerknica	din
— izgraditev šole z 8 učilnicami in obnovitvijo doma TVD Partizan v Novi vasi	12.000.000,00
— izgraditev 4 učilnic, večnamenskega prostora in ureditev telovadnice na Rakeku	8.400.000,00
— izgraditev telovadnice v Grahovem	4.650.000,00
— obnovitev šole in telovadnice v Begunjah	1.280.000,00
— izdelava investicijsko tehnične dokumentacije, komunalna ureditev zemljišč	550.000,00
— oprema	9.200.000,00
SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA	7.060.000,00
	43.140.000,00

Kako potekajo dela pri realizaciji programa?

Skupščina občine Cerknica je 11. julija 1975 imenovala 23-članski odbor za realizacijo programa.

Določen je investitor izgradnje objektov — Občinska izobraževalna skupnost Cerknica.

Odbor za realizacijo programa je imenoval tri komisije:

1. Komisijo za samoupravno sporazumevanje z delovnimi organizacijami,
2. komisijo za finančne zadeve,
3. komisijo za gradbene zadeve.

Komisija za samoupravno sporazumevanje ima pripravljen osnutek samoupravnega sporazuma z delovnimi organizacijami. Sporazum bo podpisan do konca junija 1976. leta.

Finančna komisija je imela razgovore z denarnimi zavodi, republiško telesno-kulturno skupnostjo ter z možnimi izvajalci, pri čemer je ugotovila, da so možnosti za pridobitev nekaterih kratkoročnih premostitvenih kreditov za dobo dveh let.

Komisija za gradbene zadeve si je ogledala nekaj objektov. Bili so tudi razgovori s projektivnimi organizacijami. Dane so bile ponudbe za izdelavo glavnih projektov. Do konca maja bodo izdelani vsi potrebni projekti.

S kakšnimi težavami se srečujemo?

V času po referendumu so se negospodarskim organizacijam po goji za najetje kreditov izredno zaostri. Nekaj časa je bil celo uveden obvezni 50 % polog za investicije v negospodarstvu pred začetkom gradnje.

Nekatere delovne organizacije niso pričele odtegovati prispevka od svojih delavcev od 1. 7. 1975 naprej. Posamezni delavci so opozorili računovodstvo na te obveznosti. Je pa še vedno nekaj posameznikov, ki so zaposleni izven občine, pa ne plačujejo svojih obveznosti.

Koliko sredstev je zbranih?

— do konca leta 1975 je bilo zbranih	din
— do konca marca 1976 pa	1.450.000,00
	2.300.000,00

Kdaj bomo začeli z gradnjo v Cerknici?

Kakor je videti iz programa, bomo najprej začeli graditi v Cerknici 8 učilnic in telovadnico.

Kot je videti, bi lahko letos v drugi polovici leta začeli graditi vsaj telovadnico v Cerknici.

Prizadevamo si, da bi ob istem času začeli graditi tudi 8 učilnic v Cerknici.

Telovadnico in 8 učilnic bi predali njihovu namenu v letu 1977. Za odbor za izgradnjo šolskih prostorov in telovadnic R. Hlebec

Ob začetku pomladi — slovo z zadnjim zimskim posnetkom

Prvenstvo Bresta v kegljanju

Izteкло se je letošnje prvenstvo Bresta v kegljanju. Organizirala ga je kegljaška sekcija pri odboru za športno rekreacijo, ki deluje v okviru sindikalne organizacije. Za letošnje prvenstvo velja ocena, da je bilo res množično, saj je tekmovalo 192 tekmovalcev in tekmovalk, torej vsak deseti Brestovec.

REZULTATI:

Prehodni pokal za najboljši skupni dosežek moške in ženske ekipe so osvojile Skupne dejavnosti s 6182 keglji, sledita pa TP Cerknica 5972 in TP Martinjak — 5310 kegljev.

Moški — ekipno

1. Skupne dejavnosti	5030
2. TP Cerknica	4889
3. TP Martinjak	4661
4. TIP Cerknica	4520
5. TLI Stari trg	4488
6. TP Stari trg	4388

Ženske — ekipno

1. Skupne dejavnosti	1152
2. TP Cerknica	1083
3. TP Martinjak	649

Moški — posamezno

1. Gornik F. — TPC	2502
2. Šega V. — SD	2499
3. Strohsach T. — TPC	2449
4. Kos J. — TPC	2437
5. Štrukelj F. — SD	2421

Ženske — posamezno

1. Pokleka D. — SD	1257
2. Mele J. — SD	1152
3. Savovič Z. — TPC	1093

Najboljši posamezniki in posameznice se bodo v prihodnjih mesecih intenzivno pripravljali na letošnjo lesariado, kjer lahko glede na letos dosežene rezultate pričakujemo lepe uspehe.

V. Šega

Pomembno priznanje KZ Cerknica

12. MARCA JE BILA NA UNIVERZI V LJUBLJANI POMEMBNA SLOVESNOST. DEKAN BIOTEHNIČNE FAKULTETE PROF. DR. ANDREJ MARTINČIČ JE PODELIL LETOŠNJA JESENKOVA PRIZNANJA.

Priznanja so dobili trije za služni posamezniki in trije delovni kolektivi. Poleg Kmetijske zadruge Cerknica — TOZD Lastna kmetijska proizvodnja so priznanje dobili: Veterinarski zavod Slovenije v Ljubljani, Slovin — obrat Jeruzalem Ormož — TOZD Kmetijstvo, delovna enota Klet, univerzitetni profesor v pokoju Ciril Jeglič, redni univerzitetni profesor botanik dr. Viktor Petkovšek in ravnatelj gozdarske šolskega centra v Postojni v pokoju dipl. inž. Stanko Mazi.

Kmetijska zadruga Cerknica — TOZD Lastna kmetijska proizvodnja je dobila priznanje za uvajanje domače selekcije perutnine v proizvodnjo. S tem je omogočila, da se je znanstveno delo znanih slovenskih strokovnjakov — perutinarjev razvilo do take stopnje, da je sposobno za proizvodnjo, pri čemer je pokazalo najmanj takšne kvalitete kot jih imajo selekcije znanih tujih, predvsem zahodnih podjetij.

S tem smo dosegli, da se lahko slovenska in jugoslovanska perutninarstva proizvodnja rešita odvisnosti od tujih firm. S prihodnjim razvojem pa lahko oskrbujeta tudi druge države, predvsem vzhodne dežele in dežele v razvoju.

Do sedaj smo namreč za uvoz repromateriala (enodnevnih piščancev) tujih selekcij potrošili letno okrog 14 starih milijard deviznih dinarjev. Zaradi osamosvojitve ima domača selekcija, imenovana Prelux, tudi velik strateški pomen.

Kolektiv Kmetijske zadruge Cerknica je pokazal svojo zrelost, ko je sprevidel pomen vzgoje lastne selekcije in zaupal domačim strokovnjakom. Tako je pripomogel enemu izmed dosežkov domače znanosti, da je

Ostali slovenski perutninarji so doslej po naši stari slovenski navadi omalovaževali delo domačih strokovnjakov in iskali svoje podjetniške interese z dragim plačevanjem tujega znanja.

Ob koncu naj še povemo, kaj so Jesenkova priznanja. Pedagoško znanstveni in fakultetni svet Biotehnične fakultete v Ljubljani sta ob 25-letnici fakultete in ob 200-letnici kmetijskega šolstva v Sloveniji leta 1972 sprejela sklep o ustanovitvi in podeljevanju Jesenkovih priznanj, s čimer bi pospešili uvajanje znanosti v življenje.

Ime so ta priznanja dobila po znameniti osebnosti, profesorju dr. Franu Jesenku, prvemu profesorju botanike na ljubljanski univerzi, odličnemu vzgojitelju in znanstveniku.

F. Zorman

Premalo množično

21. marca je bilo na Liscu na Velikih Blokah letošnje občinsko sindikalno prvenstvo v smučanju. Na težavni progi (za množično sindikalno prvenstvo vsekakor pretežki) je od 75 prijavljenih iz osmih delovnih organizacij nastopilo le 44 tekmovalcev.

Uvrstitve najboljših:

Moški do 25 let: 1. F. Korošec (Brest), 2. T. Zalar (Brest), 3. J. Švigelj (Gradišče) itd.

Moški 26 do 35 let: 1. F. Mihelčič (Kovinoplastika), 2. J. Zakrajšek (Brest), 3. S. Miller (Gradišče) itd.

Moški 36 do 45 let: 1. F. Pirnat (Kovinoplastika), 2. I. Urbas (Gradišče), 3. T. Ravšelj (Gradišče). Najboljši Brestovec v tej kategoriji je bil Z. Zabukovec, ki je kljub padcu končal na solidnem 4. mestu.

Tudi letos solidni

XVII. ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GOZDARJEV IN LESARJEV

Letošnja zimska lesariada je bila 12. marca na Kopi v dobro izpeljani organizaciji LESNE iz Slovenj Gradca. Blizu 300 smučarjev in smučark iz 33 delovnih organizacij se je pomerilo v veleslalomu in v tekih.

Na lesariadi je sodelovalo tudi 11 Brestovcev — 5 alpskih smučarjev in 6 tekačev.

V veleslalomu so bili najboljši stari prekaljeni smučarski asi Andrej Klinar, Peter Lakota in Tine Mulej, naši pa so bili solidni — uvrščeni nekje do 60. mesta med 185 tekmovalci.

V tekih — velik uspeh tudi za Brest, saj je Anton Kandare zmagal v svoji kategoriji, med mlajšimi pa je bil najboljši znani tekač Rudi Kolander (Marles).

V skupni ekipni uvrstitvi je zmagal Elan pred GG Maribor in Alplesom. O uvrstitvi Bresta in njegovih posameznikov žal ne moremo poročati, ker doslej še nismo dobili uradnih rezultatov.

Naši upokojenci

V TOZD Tovarna pohištva Martinjak je bila 9. marca 1976 upokojena delavka Marija STRLE, rojena 9. maja 1921, iz Grahovega.

V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od 12. marca 1960. Delala je na več delovnih mestih v proizvodnji, predvsem pa v predmontaži.

Pri delu je bila zelo vestna in med delavci priljubljena.

Zelimo ji še vrsto zdravih let!

V spomin

4. marca 1976 je nenadoma in mnogo prezgodaj zaradi srčne kapi preminula naša delavka Danica BENC, rojena 10. maja 1930; stanovala je v samskem domu v Martinjaku.

V naši tovarni je bila zaposlena od 20. septembra 1963. Delala je na več mestih v proizvodnji, najdalj pa v strojnem oddelku — lepljenju.

Pri delu je bila vestna, dosledna in pripravljena pomagati sodelavcem. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Delovna skupnost TOZD Tovarna pohištva Martinjak

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERSIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branko MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPEC in Tone ZIDAR. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).